

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.
Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:
Bende Imre-u. 3. sz.

Tarsszerkesztő:
Wagner Antal

Laptulajd. és fel. szerkesztő
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér

Közgyűlési tudósításunkba véletlenül egy értelemzavaró, sajtóhiba csuszott. A Bárány Szállodának lebontásáról és 400—500,000 korona költséggel való újraépítéséről azt írtuk, hogy azt a javaslatot a közgyűlés **elvb**en **elfogadta**, ehelyett sajtóhiba folytán úgy áll tegnapi tudósításunkban, hogy a közgyűlés a javaslatot **elvetette**.

A helyes tehát az, hogy a közgyűlés a Bárányra vonatkozó javaslatot **elvb**en **elfogadta**.

Az élelmiszerpiac ellenőrzése.

Éretlen gyümölcsről és hamisított tejről még csak hallunk olykor ítéleteket; de a közönség nemcsak a piacról táplálkozik. És nemcsak a kofa néven tisztelt elárúsítók vonulnak hadba a közegészségügy ellen. Hiszen tudunk arról is, hogy időről-időre ugynevezett tisztasági razziaát tartanak. De milyen időközökben tartanak? És mennyi alapos-sággal? Ha kutatnánk, föltétlenül rátalálnának az élelmiszerárúsítást ellenőrző városi intézmény szervezetlenségére.

Mert hiszen van a városnak egy szerve, amelynek kötelessége, hogy felülvizsgáljon mindent, ami a fogyasztók gyomrába kerül; de ennek a szervnek nincs megadva a lehetőség, hogy a kellő hatékonysággal fellépessen. Nem kizárólagosan ezt a célt szolgálja s így — ha akarná — sem telik az idejéből, hogy sűrű vizsgálatokkal ébren tartsa az árusítók tisztaságérzetét és becsületét.

Itt pedig csak a legintenzív ellenőrzés és a legpéldásabb megtorlás hoz javulást. Baján csak úgy, mint szerte Magyarországon, az élelmiszerkereskedelem nagyon lelkiismeretlen kezekben van. Az árukkal uszórát üznek; a mér-

tékkel, minőséggel csálnak. Az általánosítás természetesen nem jelenti, hogy becsületes kivitelek nincsenek. Vannak, de éppen csak annyian, hogy megerősítsék a szabályt.

Az emberek nálunk sem gonoszab-bak, mint másutt. Hogy itt mégis elfajultak a viszonyok, oka a hiányos intézkedés, a rossz törvény, amely nem védi elég nyomatékosan a fogyasztót; és a rossz törvénynek is hiányos a végrehajtása. Budapest székesfőváros a közelmúlt napokban jajkiáltással fordult a kormányhoz. Elsírja, hogy nem boldogul az élelmiszeruzsorával és az élelmiszerhamisítókkal. Törvényhozás útján kér orvoslást.

A pénzszorást üldözik. Akire rábizonyul, hogy a törvényes kamatnál nagyobb hasznot sajtol ki megszorult felebarátjától, bezárják. De a százper-centes uszora a gyomor piacán büntetlenül virul, sőt százpercentes uszóra mérnek ki betegséget, halálmagot, járványt. Nincs az a büntetés, amely tul-szigoru volna a hamisított vagy romlott ételneműek árusítóival szemben, vagy a tisztátalanságtól megfertőztetett élelmiszerek gyártói és forgalombahozói ellen.

Akár tömeges emberölési kísérlet, de mindenesetre mások testi épsége ellen intézett merénylet címén vonható felelőségre. Még ott is, ahol a gondatlanság, — tehát bizonyos fokú jóhiszeműség — megállapítható, a megtorlást tulenyhére ne szabják. Tessék gondosnak ovatosnak, körültekintőnek lenni! Aki a gyomor részére szállít, legyen tudatában teljes felelősségének.

Egyelőre nincs jobb törvény. Csak a rendőrség gyakorolja nyomatékosab-ban a meglevő keretek közt a végrehajtást. Javulást ez az eljárás is hoz mert példákat statuál. Hihetőleg a vizsgálat is élénkebb tempót vesz s több visszaélést állapít meg, mint eddig. De

a közönség ne várjon mindent a hatóságától, hanem álljon be maga is ellenőrzőnek. Ez a legegységesebb ellenőrzés, mert így egyetlen betévív falat sem kerül el a vizsgálatot. Igaz, hogy sok élelmiszerhamisítvány csak megfelelő reagensekkel állapítható meg, de a legtöbbről elmondja a bíráló a szem, az orr, a nyelv. Ne érje be azal, hogy eldobja a rossz árut, a legjobb esetben visszaköveteli a pénzét. Ez nem orvoslás. Kettő visszaköveteli, visszakapja, ötvenen pedig nem. Jelentsék fel. Ez nem árulkodás, hanem a közönségnek tesz szolgálatot. Ezer szeme, ezer keze lesz így a hatóságnak s hamarosan megtisztul a piac a parazitáktól. Mihelyt átmegy a köztudatba, hogy ahány a vevő, annyi az ellenőrző, nyomban meggyarapszik a gyomorszállítók gondossága és megcsappanik a hamisítók szemtelensége. Csak kerüljenek sűrűn hurokra a gyomor banditái, mihamar megtisztul a gyomor ország-utja s megnő a konyha közbiztonsága.

Refleksziók a közgyűlésre.

A csütörtöki közgyűlésen előterjesztett polgármesteri jelentésben a következő városfejlesztési munkaprogramm volt beállítva. A program szép, csak éppen attól tartunk, hogy az nem egyéb színes fantáziánál.

Igazán gyönyörűség is volna, ha az alábbi dolgok valaha valóra válnának:

A tervek, melyeknek nagyobb része már elő van készítve és tárgyalás alatt is áll, három kategóriába sorozhatók és pedig:

I.) Olyanok, amelyeknek megvalósítása a törvényhozástól és a kormánytól függ.

II.) Oly ipari és gazdasági üzemek, melyeket saját erőnkől létesíthetünk és amelyek jövedelmező beruházásoknak tekinthetők, végre

III.) Oly kulturális, szociálpolitikai, közegészségügyi és közbiztonsági intézmények, amelyek a város nagyobb áldozatkészségét igénylik ugyan, de viszont a fejlettebb kultúra jellegével ruházzák fel a várost.

Fischer Pál úri- és női divatárú üzletében az összes cikkek

(női és férfi fehérnemű, kalap, ernyő, nyakkendő, csipke, szallag, harisnya stb.)

költözködés miatt mélyen leszállított olesó áron vásárolhatók.

Az első kategóriába tartoznak:

1) A Baja melletti Dunán építendő közúti hid, mely az itt végződő nagyalföldi tranzverzális műút természetes folytatása lenne a Dunántúlra és városunkat a Dunántúllal kötné össze.

2) A törvényszék.

3) A téli kikötő.

4) A honvédszázarak új laktanyájának építése.

5) Gyalogsági csapatoknak Baján való helyezése.

6) A városba vezető megyei utak rendszeres kiépítése.

7) Állami selyemfőgyárnak Baján való felépítése.

8) A Szegedi-úton vasúti alul-, vagy felüljáró építése.

9) Vasúti osztálymérnökségnek Baján való felállítás.

10) Javító intézet létesítése.

11) A város határának a Dunaig való kiterjesztése.

12) Baja—kiskőrösi, baja—dunapataji vasutak építése.

Mindezen terveknek megvalósítása — mondja a jelentés — nem tőlünk függvény, egyelőre nincsen egyéb teendők, mint a felsorolt kérdéseket állandóan felszínen tartani és megvalósításuk érdekében mindazt az akciót kifejteni, amelynek kifejtésére a törvényhatóság kello erővel és akarattal bír.

A második kategóriába tartoznak a következők:

1) Általános csatornázás és vízvezeték.

2) A légszuszogó megváltása.

3) Városi villamos telep.

4) A személfuvarozás rendezése.

5) A közbiztonság kibővítése.

6) Jeggyár.

7) A máthézai földeknek jövedelmezőbbé tétele

8) A közlegelőik jobb értékesítése.

9) A Bárány és a nagy kaszárnya jobb értékesítése.

10) A vásártér parcellázása.

A harmadik kategória ez volna:

1) Városi színház

2) Főtérrendezés.

3) A közközház kibővítése.

4) A felső kereskedelmi iskolának és

5) a felső leányiskolának létesítése.

6) Vásárcsarnok.

7) Új és jobb utcai kövezetek.

8) Aszfalt járdák.

9) Városi zeneiskola és kulturpalota létesítése.

10. A városi indóház melletti sétány.

11. Városi árvaház.

12. Közilehelyek.

13. Járványkórház.

14. A városi polgári iskola államosítása.

A tervek és a városfejlesztési program megvalósítására illetve a sorrend felállítására bizottságot küldött ki a közigyelés.

A bizottság tagjai: Dr. Hegedűs Aladár

polgármester Erdélyi Gyula főjegyző, Weisz Nándor, Meskó László és dr. Moder Géza tanácsnokok, dr. Fehér Lőrinc tb. főjegyző, dr. Reiser Antal tb. tanácsnok, dr. Bernhart János tiszti főorvos, Rauschenberger Ferenc tiszti mérnök, dr. Bruck Samu, Czérnay Imre, Erl József törvh. biz. tagok és még többen.

Hogy ez a bizottság mit fog végezni, arra kíváncsiak vagyunk.

TELEFONHIREK

Bpest, 1912. szeptember 28

Justh Gyula

Állapotában olyan mérvű javulás állott be, hogy pntéken vagy szombaton Budapestre utazhatik. A függetlenségi párt nagy ünnepséggel készül fogadtatására.

A rendőrök jól dolgoztak.

A hivatalos lap mai száma furcsa elismerést hoz a budapesti rendőrségnek. Boda Dezső főkapitány a Szent István rend kiskeresztjét, Pavlik rendőrfelügyelő a Ferencz József-rendet, Beniczky rendőrfelügyelő az arany érdemkeresztet kapta. A kitüntetések nyilvánvalóan összefüggnek a legutóbbi politikai mozgalmakkal, amelyben a rendőrségnek meglehetősen ellenszenves szerep jutott

Politika.

Tegnap delután minisztertanács volt, amelyről a kormány olyan kommunikét ad ki, hogy Serenyi földmívelésügyi miniszternek eszébe sincsen lemondani.

NAPIHIREK

Football mérkőzés. A mohácsiak felett Nagyasszony napján győzedelmeskedő szabadkai sport-egyleti csapat fog szept. 29-én — ma vasárnap — d. u. fél négy órai kezdettel küzdeni a Bajai Sport-Egylet csapatával. A szabadkaiak érkeznek fél egy órakor delután. Bíró a szövetség által Pécsről kiküldött, Práger Ódon lesz. A bajai csapat kék sárga dreszben játszik. Ha a másik bajai csapat is játszanék az fehér dreszben fog küzdelembé állni.

Mulatság. A Bajai Katolikus Legényegylet folyó évi szeptember 29-én saját helyiségeiben delután díjtékézzel, este tombolával és világpostával egybekötött jótékony célú zártkörű tánevigalmat rendez. Belépti díj személyenként 80 fillér. Jegyek este a pénztárnál kaphatók. Kezdeté 8 órakor.

A színház helypénze. A fővárosi lapok tegnapi számában nagyon furcsa módon tár-

gyalják azt az ügyet, amely abból származott, hogy a helypénzszedési jog bérlelője a vásártéren felállított ideiglenes szinkör után helypénzt követel. A fővárosi lapok nem ezt írják, hanem azt, hogy a bérlelő a színházba járó publikum után követeli a helypénzt. No hát ez legalább is furcsa. Hogyan lehet ilyesmit megírni? Hát csak nem gondolják, hogy valaki ilyen lehetetlen dologra veti magát?

Szüreti mulatság. A Bajai Munkás-Otthonban Összpontosított Szakszervezetek a Munkás-Otthon pénztára javára 1912 évi szeptember hó 29-én a Munkás-Otthon összes helyiségeiben kitűnő cigányzene közreműködésével mellett nemzetközi világpostával szüreti mulatságot rendez. Kezdeté 8 órakor. Belépődíj személyenként 84 fillér.

Aszfalt foltok. Lassan-lassan mégis meglesz Baján az aszfaltozás. Ha nem is egyszerre, de majd csak meg lesz. Lassanként aszfalt foltok keletkeznek a város különféle helyein. A legközelebb aszfaltozni fogja a háza elejét a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank, azután aszfaltozni fognak dr. Róna szanatóriuma előtt és régebben aszfalt burkolattal látták el a Reich Farkas Fiai cég áruháza előtt elvonuló gyalogjárát. Hiába nem lesz Baján aszfalt, ha nem is sok.

Őszi ujdonságok. Hüttl Tivadar cs. és kir. udvari szállító Budapest V. Dorottya-u. 14. őszi ujdonságai épügy porcellán mint üvegárukban nagy mennyiségben raktárra érkeztek. Minden vásárlási kötelezettség nélkül kéri, üzletének szives megtekintését és felszólításra teljesen díjmentesen küldi díszes árjegyzékét, az étkező-, kávé-, teás-, mosdókészletek, egyéb használati edények porcellán és angol köedényben, üveggészletek és disztárgyakról.

A kacsémű életében az elválasztás korszakos esemény, mely kihattással van további fejlődésére. Csak az esetben biztosak a szülők abban, hogy a gyermek az átmenetet baj nélkül állja ki, ha a »Phosphatine Faliérese« gyermek-tápszert adják neki és ezzel vezetik be a szilárdabb táplálkozást.

Huszarak Zomborban. Neürégiben távolgatlás közben egy nagy csapat huszár érkezett Zomborba. A vitéz hadfiak egész nap nyeregben ültek és így bizony alaposan ki voltak merülve. Alig, hogy a lóról leszálltak és lovaikat ellátták, maguknak is élelemről kellett gondoskodniok. Ekkor a vezénylő tisztnek kitűnő ötlete támadt, amennyiben kávért rendelt katonáinak. Mondanunk sem kell, hogy a katonák Diadal kávért kaptak, amely a legjobb kávék keveréke, s mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van konzerválva, hogy izét és zamátját évekig megtartja. Minden jobb fűszerkereskedésben kapható, azonban csak zárt csomagban és két elefánt védjeggyel szabad elfogadni.

FODOR KÁROLY.

segédszerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

Az állandóan melegítő

„METEOR”

KÁLYHÁK

a legjobbak és leg-tökéletesebbek!

Kevés fűtőanyag, nagy fűtő-képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak! Kapható úgy egyszerűbb, mint díszesebb kivitelben! Sddig 800,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor” kettős csillag védjeggyel van ellátva. Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti METEOR kályhák Baján csakis:

Drescher Gyula
kereskedésében kaphatók.

959. szám.

Pályázati hirdetés.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 1907. évi 40036. sz. a kelt rendeletére a *bajai m. kir. állami tanítóképző intézetben* és az *ezze, kapcsolatos intézményben* a jövő 1913. év folyamán, azaz 1913. évi január 1-től 1913. évi december 31-ig terjedőleg, a bennlakó tisztviselők, 150 tanítónövendék és a cselédség köztartása részére szükséges élelmészeti cikkek, tüzelő és fűtő anyagok szállítására ezennel pályázatot hirdet az intézet igazgatósága.

Az ajánlatok a következő felsorolt cikkek mindegyikére külön-külön teendők meg:

1. *Tej*, Naponta szállítandó 60 liter. — Bánatpénz 150 K.

2. *Marha- és borjúhús*. Naponkinti szükséglet mintegy 40 kg. — Bánatpénz 500 korona.

3. *Disznóhús és disznósztr.* Havonkinti szükséglet 500–600 kg., az utóbbiból 200–300 kg. — Bánatpénz 500 korona.

4. *Kenyér és sütemény*. Naponkinti szükséglet mintegy 60 kg. kenyér és 170 drb. sütemény á 8 dkg. — Bánatpénz 250 korona

5. *Liszt*. 0, 1, 2 és 3 számu. Havonkinti mintegy 500–600 kg. — Bánatpénz 100 K.

6. *Fűszerárak* és világítóanyagok. (Só, cukor, kávé, borsó, lencse, rizs, mák, gyertya, petróleum stb.) Havonkinti 200–300 K értékben. — Bánatpénz 100 K.

7. *Tüzelőfa*. Évi szükséglet mintegy 150 m³ szurkosnyárfá, 150 m³ szilhasáb-fa, friss vágású, száraz, nem iszaposminőségben, az intézet udvarába beüzelve. — Bánatpénz 200 korona.

8. *Koksz.* Mintegy 500 q. I. minőségű diókoksz. — Bánatpénz 100 K.

Az összes felsorolt cikkek mindenkor legjobb minőségben és a megrendeléshez képest kifogástalanul teljes mértékben szállítandók.

Az ajánlattételre esetlegesen szükséges részletekre vonatkozó tájékoztatás ezen hirdetésben alább kitűzött határidőig naponta a délelőtti kivatalos órákban az intézet igazgatóságánál nyerhető.

Az ajánlatok lepecsételve »Ajánlat az állami tanítóképző intézetben szükséges . . . szállítására felirással legkésőbb f. évi október hó 8-án délelőtti 12 óráig az állami tanítóképző intézet igazgatóságánál benyújtandók. A beérkezett ajánlatok bizottságilag bontatnak fel oly nyilvánossággal, hogy az ajánlattevők jelen lehetnek. A felbontás idejéről valamennyi ajánlattevő külön értesítetik.

Az áruszállítási szerződéseket a m. kir. államkincstár nevében az intézet igazgatója köti meg.

Baja, 1912. évi szeptember hó 25.

Scherer Sándor,
igazgató.

Fogadok, hogy nem ér rá

ágyba feküdni, ha nyaka fáj, vagy hurut gyötri. Tegyen tehát úgy, mint én: ha csak a legesekélyebb bajt érzem, azonnal szedek valódi Fáy-féle szódemi ásvány-pasztyillát utasítás szerint. Ez mindig segített rajtam s egy óráig sem kellett az üzletből elmaradnom, a mióta ezt az apróságot magammal hordom. Fogadjon szót s tegyen úgy maga is! Bizonyára nem bánja meg. Egy doboz ára csak 1 K 25 f., de vigyázzon, nehogy utánzatot adjanak!

Adamek-féle nagy

cserépkályhámát,

melyet ezeltől 3 évvel állítottam 120 korona költséggel, minden elfogadható árért eladom.

Egy kisebb, jókarban levő cserépkályhát szintén eladok

Ifj. Wagner Antal.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjának

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölcsonöket

feldekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Nagyságos Asszonyom!

Van szerenésém Nagyságod szives tudomására hozni, hogy 32 éven át Budapestben, a Kigyó-utczában létezett női kalapüzletemet Váci-utca 23. szám alá

helyeztem át. Páris és London első üzleteivel való összeköttetésemre és évtizedek óta szerzett bő tapasztalataimra támaszkodva, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mélyen tisztelt vevőim izlésének megfelelő legújabb és legkivánatosabb újdonságokat mutathatom be az őszi és téli szezonra. Amidőn kérem, hogy nagybecsű látogatásával megísztelni kegyeskedjék, vagyok kitünő tisztelettel. :- :-

NEUMANN J. BUDAPEST, IV. Váci-
utca 23. sz. (Saját ház.)

Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként

2-24 K-tól kezdve

Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve

Beton műkölépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve

Csiszolt granit lépcső f. mtr.-ként

10 K-tól kezdve

Beton sirkeret 2 m. hosszú 1 m. széles

15 K-tól kezdve

Beton sirkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal

50 K-tól kezdve

Dróbtetéses cementcsövek 15-100 cm. átmérőig

20 K-tól kezdve

Kútmedencék betonból 6 K-tól kezdve

Vízmedencék betonból 16 K-tól kezdve

1 kocsi dunai homok hazaszállítva 4 korona.

Mindenféle beton- és műkö munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárugyára.

Olesó

és jól járó mindennemű órát 3 évi írásbeli jótállással, mint.

Nickel zsebórát 4 K 20 f

Jobb minőség 5 K — f

Ezüst óra 8 K 40 f

Nickel ébresztő 2 K 90 f

Konyha óra 3 K 20 f

Kakuk óra 8 K 50 f

Inga óra 8 K 50 f

szállít Első órágyár Hans Konrad cs. és kir. udvari szállító, Brűx 1410. (Csehország.) Fő-árjegyzéket 4000 ábrával kívánságra bárkinnek ingyen küld.

ÁLLANDÓ

BUTORKIÁLLITÁS

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt.

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű fa- és kárpitos-butorait meglepő kedvezményes

ár és fizetési feltételek mellett. Diszítéseket és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi. Telefonszám 84.

